

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

LAP 2014-2020 2019.gada novērtējums GĪZ19

Lauku attīstības novērtēšanas daļa (LAND)

Projekta vad. *Mg.ing.* E.Benga

Pētnieki: *Dr.geogr.* A.Pužulis, *Dr.oec.* A.Vēveris, *Dr.geogr.* P.Lakovskis, J.Hazners, Z.Miķelsone

6/27/2019

Prezentācijas saturs

2

1. LAP 2014-2020 mērķi/vajadzības
2. Zināšanas un inovācijas, horizontālā prioritāte (P1)
3. Konkurētspējas uzlabošana un risku vadība (P2 un P3)
4. Vides un klimata prioritāte (P4 un P5)
5. Lauku telpas attīstība (P6)

Prioritāšu un vajadzību sasaiste

1.prioritāte

Veicināt
zināšanu pārnesi
un **inovācijas**
lauksaimniecībā,
mežsaimniecībā
un
lauku teritorijās

**Sekmēt
inovatīvu
produktu
izstrādi**

**Paaugstināt
zināšanu līmeni
nodarbinātajiem un
citiem lauku
uzņēmējiem**

2.prioritāte

Meliorācijas sistēmu pārbūve
lauksaimniecības un meža zemēs

Paaugstināt **visu
lauksaimniecības**
veidu **konkurētspēju**
un stiprināt
saimniecību
dzīvotspēju

**Paaudžu maiņas
nodrošināšana** lauksaimniecībā

**Veicināt lauku saimniecību
konkurētspēju**, paaugstinot to
ražošanas produktivitāti, atbalstot
kooperāciju, **tirgus pieejamību**

3.prioritāte

3

Veicināt **pārtikas**
aprites
organizēšanu un
riska pārvaldību
lauksaimniecībā

Lauksaimniecības **nozāres**
riska negatīvās ietekmes
mazināšana

Pārtikas ražošanas
uzņēmumu
konkurētspējas
stiprināšana, palielinot
lauksaimniecības **produkcijas**
pievienoto vērtību un **tirgus**
iespējas

Prioritāšu un vajadzību sasaiste

4.prioritāte

Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

Vides **piesārņojuma riska** novēršana un **augšnes auglības** saglabāšana

Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana lauksaimniecības un meža zemēs

Meža ugunsgrēku novērošanas sistēmas uzlabošana

Nevienlīdzīgu klimatisko un citu specifisko apstākļu izraisīto seku novēršana lauksaimnieciskajā ražošanā

5.prioritāte

CO2 piesaistes palielināšana meža zemēs

Veicināt resursu efektīvu izmantošanu un atbalstīt pret klimata pārmaiņām noturīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības nozarē

Veicināt **SEG emisiju samazināšanu** lauksaimniecībā un atjaunojamo energoresursu izmantošanu

Neizmantotās lauksaimniecības **zemes produktīvas izmantošanas** nodrošināšana

6.prioritāte

Veicināt
**sociālo iekļaušanu,
nabadzības mazināšanu
un ekonomisko attīstību
lauku teritorijās**

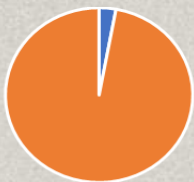
Veicināt lauku
iedzīvotāju **sociālo
aktivitāti**,
tai skaitā izglītības,
kultūras, sporta un
atpūtas jomās

Lauku teritoriju
apdzīvotības saglabāšana,
dzīves līmeņa
paaugstināšana,
nodrošinot **nodarbinātību**
un **pakalpojumu
pieejamību**

Uzlabot pievadceļu kvalitāti
un infrastruktūras
pieejamību lauku teritorijā

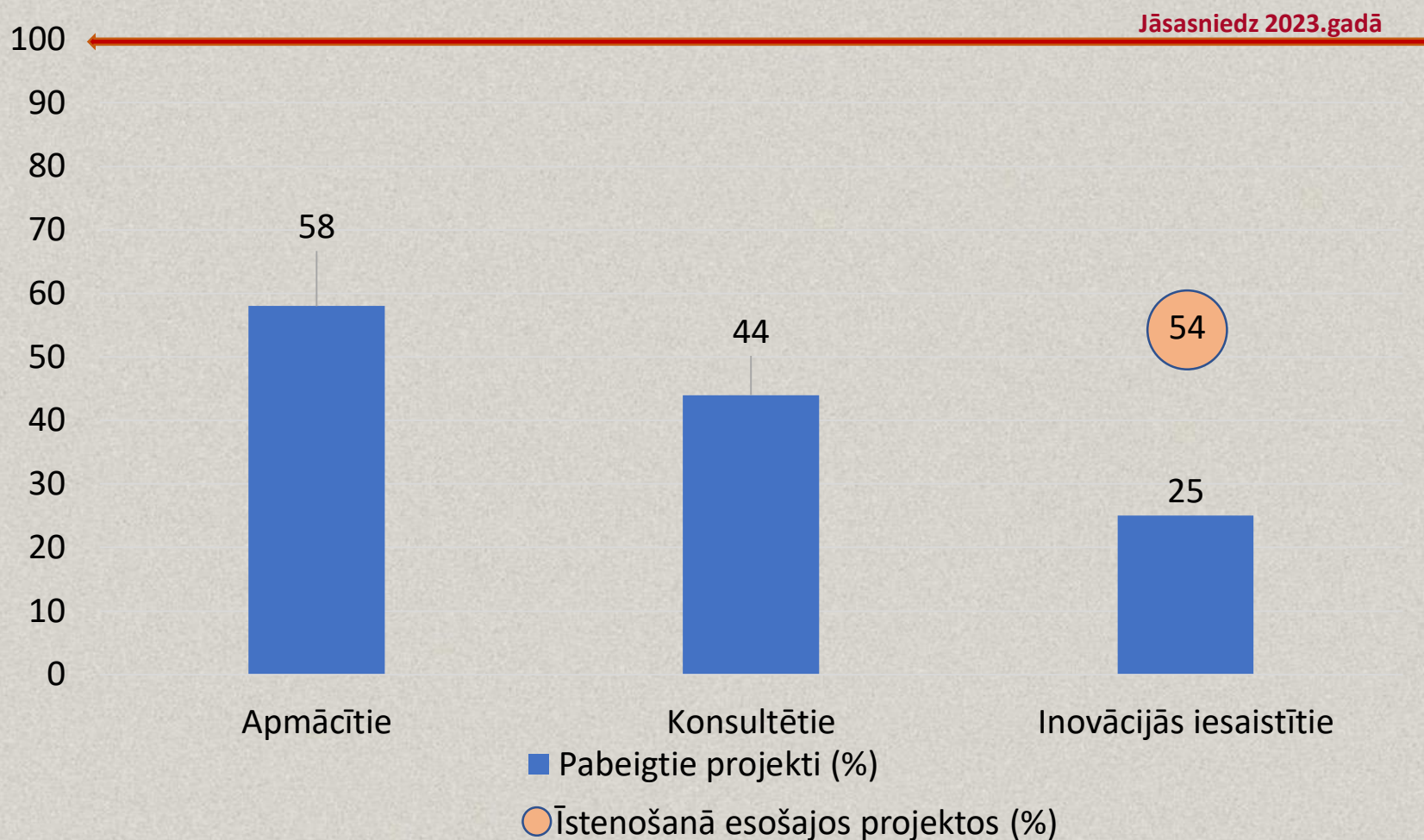
1.Prioritāte: Zināšanas un inovācijas

Plānotais publiskais
finansējums no LAP2014-2020
3%

Sasniegtās mērķvērtības

6

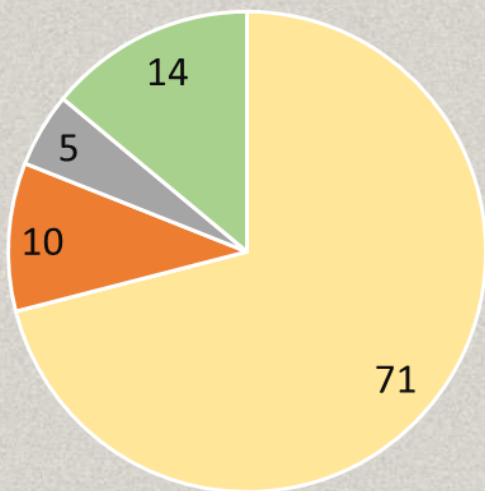

Mācību bloki un tematika

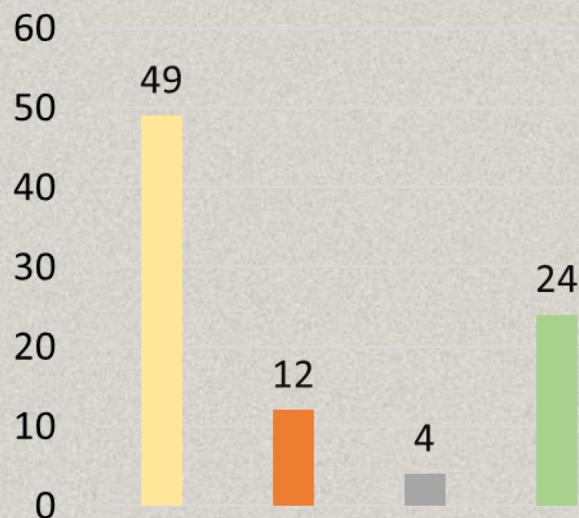
Vislielākā interese ir par mācību kursiem lauksaimniecībā
Kursu tematika ir daudzveidīga

7

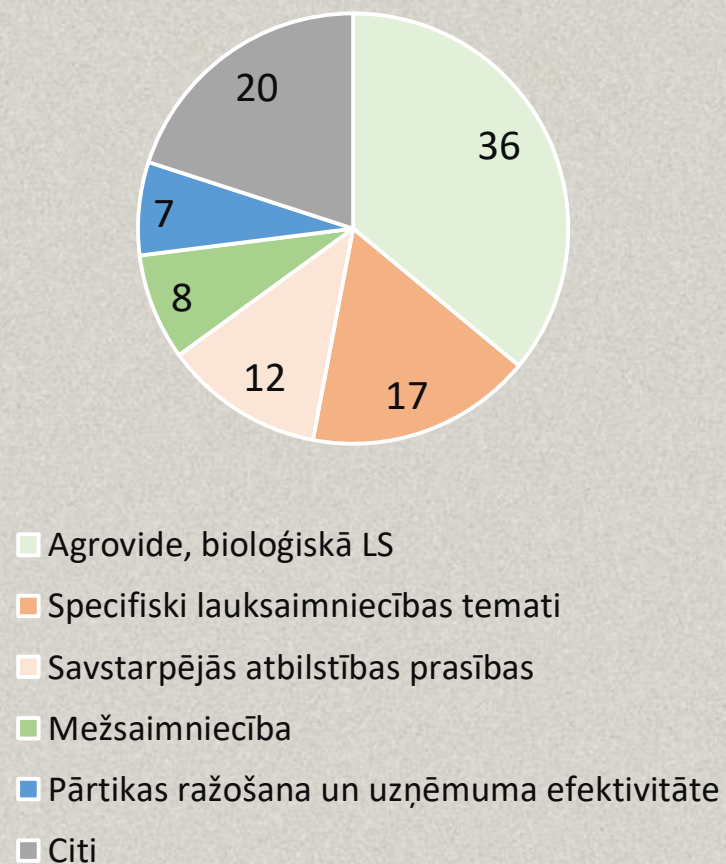
Mācību dalībnieku īpatsvars blokos (%)

Mācību kursu tematikas skaits blokos

Mācību dalībnieku īpatsvars pēc tematikas (%)

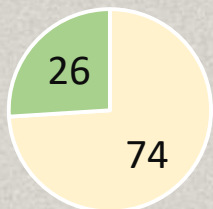
Lauksaimniecība Pārtikas ražošana Kooperācija Mežsaimniecība

Konsultācijas

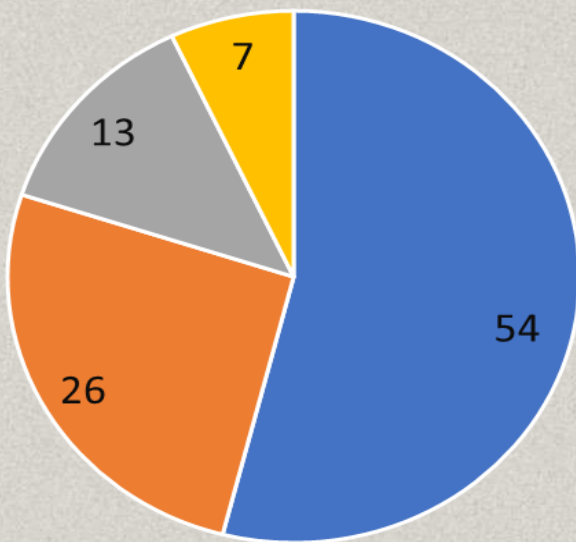
8

Konsultācijas galvenokārt nepieciešamas par normatīvo regulējumu

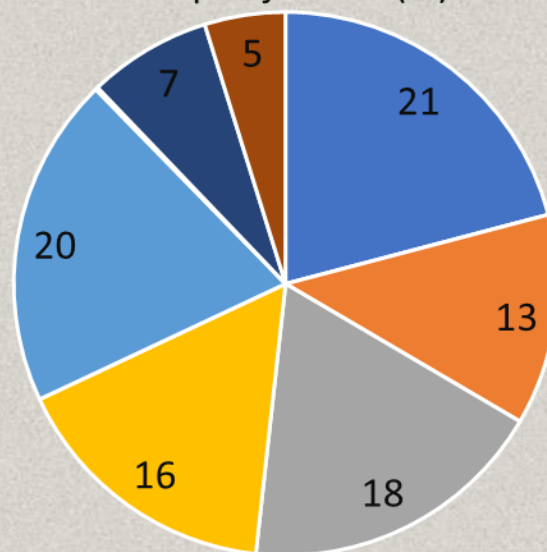
Konsultēto īpatsvars blokos (%)

Konsultēto īpatsvars pēc tēmām (%)

Konsultēto īpatsvars pēc jomām (%)

- Normatīvais regulējums attiecībā uz obligātās apsaimniekošanas prasībām vai LLVN
- Normatīvais regulējums attiecībā uz meža zemes īpašnieku un tiesisko valdītāju pienākumiem
- Normatīvais regulējums attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu lietošanu

- Dabisko dzīvotņu aizsardzība
- Augu aizsardzības līdzekļu lietošana
- SA noteikumi: dzīvnieku labturība
- SA noteikumi: sabiedrības jomā
- SA noteikumi: vides jomā
- Uzņēmuma ekonomiskie un vides rādītāji
- Ūdens resursi

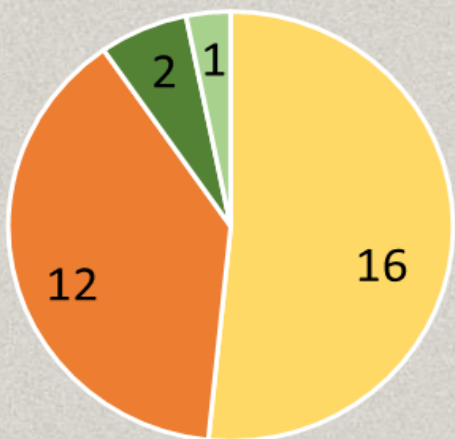

Inovācijas

Atbalstītas 5 EIP grupas un 11 sadarbības projekti. Nozares kopīgs redzējums nepieciešams par risināmajiem jautājumiem.

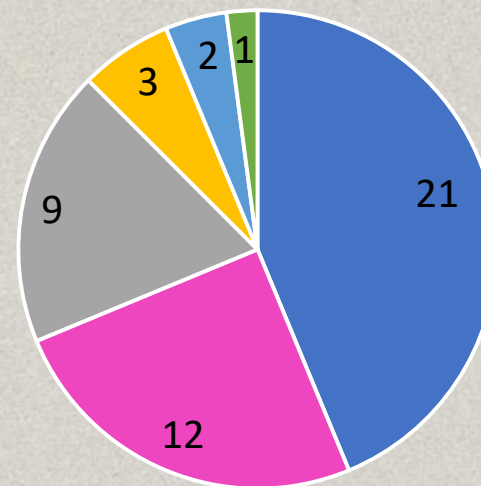
9

EIP un sadarbības darbību sadalījums pēc nozares

- Lauksaimniecības produktu primārā ražošana
- Lauksaimniecības produktu pārstrāde
- Meža produktu pārstrāde
- Mežsaimniecība

EIP partneru skaits

- Lauksaimnieki
- Pētniecības iestādes
- Konsultanti
- MVU
- NVO
- Citi

Secinājumi un ieteikumi (P1)

Secinājumi

- ✓ Mācību kursu dalībnieki atzinīgi vērtē kursus piedāvātās iespējas un organizatorisko pusi.
- ✓ Mācību tematika ir balstīta uz sākotnējo vajadzību novērtējumu, un Programmas īstenošanas laikā radušās vajadzības var netikt apmierinātas pilnā apjomā iepirkuma procedūras ievērošanas dēļ.
- ✓ Daļa mācību kursu tiek apmeklēta kā obligātie atbilstoši pasākuma nosacījumiem, paaugstinot dalībnieku izpratni par nepieciešamajām darbībām, un tā rezultātā ir ieguvums gan saimniecībai, gan videi.
- ✓ Noteiktais atbalsta saņēmēja saimnieciskās darbības apgrozījuma sliekšnis ierobežo atbalsta saņēmēju loku.
- ✓ Saiknes veidošana starp uzņēmējiem, kas pārstāv lauksaimniekus, pārtikas ražotājus, mežsaimniekus un pētniekus, lai izstrādātu inovatīvus produktus un tehnoloģiskos risinājumus, tostarp lai uzlabotu vides apsaimniekošanu un vides stāvokļa rādītājus, norit samērā sekmīgi.
- ✓ Ierobežojošie aspekti inovāciju attīstībai ir nozarei nozīmīgu problēmu apkopojuma trūkums un administratīvo prasību nosacījumi, kas atbilst investīciju projektiem nevis inovatīvu projektu ieviešanai.
- ✓ Piesaistītajiem konsultantiem nepieciešamas regulāri paaugstināt kvalifikāciju.
- ✓ Administratīvās prasības projektu ieviesējiem konsultāciju un sadarbības pasākumos būtu vienkāršojamas.

Ieteikumi

10

- ✓ Apsvērt iespēju palielināt pasākumu skaitu, kuros dalība iespējama tikai saistībā ar atbilstošu mācību kursu nokārtošanu. Paredzēt dažādas grupas: iesācējiem un ar priekšzināšanām.
- ✓ Turpmāk izvēlēties paredzēto konsultantu apmācības pasākumu, lai uzlabotu konsultāciju kvalitāti. (Pašlaik Regulas (ES) Nr. 1306/2013 15. panta 1. (c) punkts)
- ✓ Izskatīt iespēju paplašināt konsultāciju tēmu sarakstu un atbalsta saņēmēju loku (M02 pasākums), piem., saimniecības ar apgrozījumu līdz 70 000 EUR varētu saņemt atbalstu, piemērojot diferencētu atbalsta intensitāti.
- ✓ Pārdomāt administratīvās prasības projektiem, kas vērsti uz zināšanu attīstību, sadarbību, ņemot vērā tirgus situāciju un inovāciju pasākumam piemērot vienkāršotās izmaksas.
- ✓ Izvērtēt pieejamo finansējuma apjomu projektu konkursa kārtās (M01, M16).
- ✓ Aicināt nozares pārstāvjus uz diskusiju par problēmu identificēšanu un prioritizēšanu katrā sektorā, lai atbalsts EIP lauksaimniecības ražīguma un ilgtspējas darba grupu projektu īstenošanas pasākuma (M16.1) ietvaros risinātu nozarei nozīmīgas problēmas.

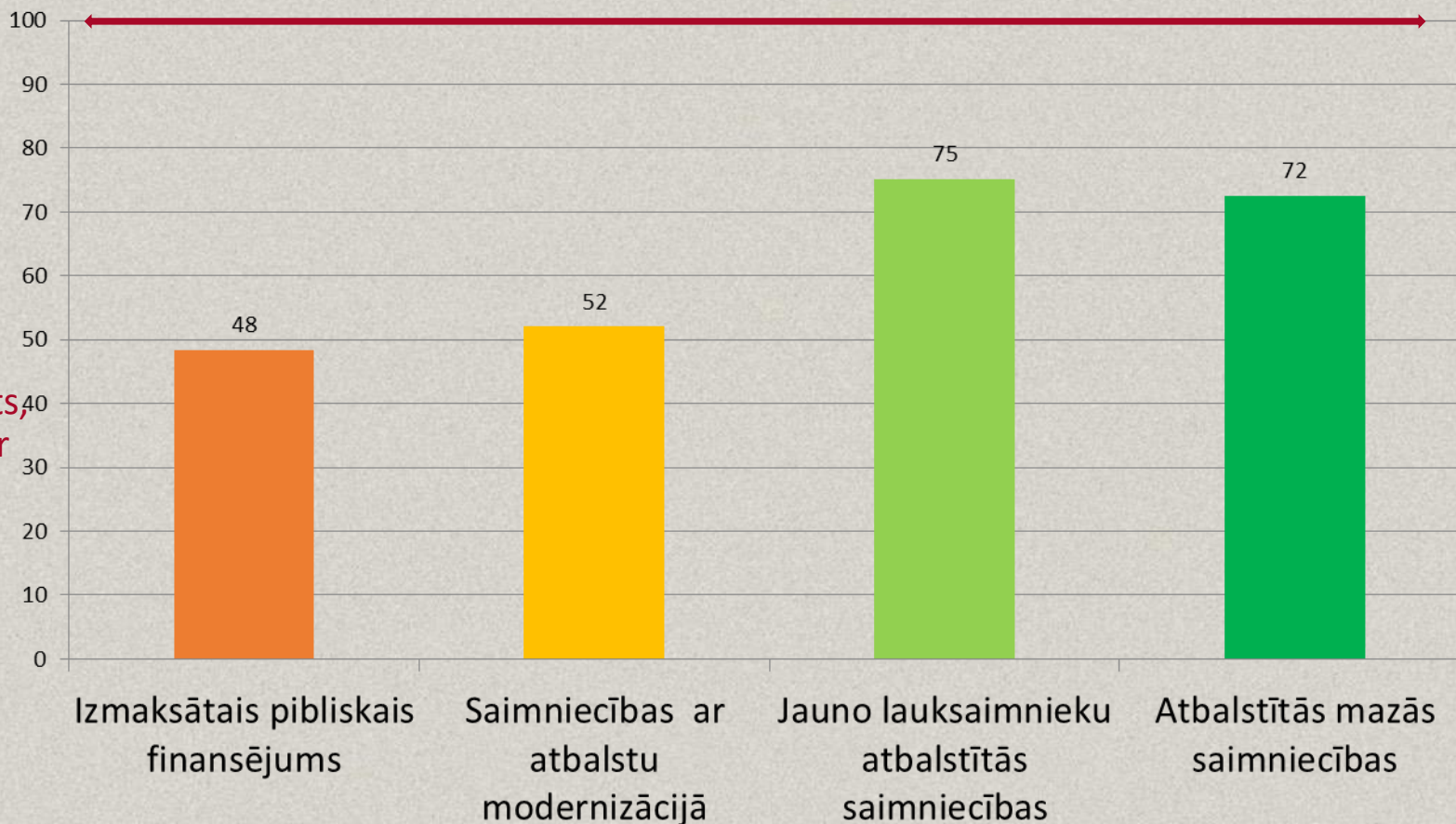
2.Prioritāte: Lauksaimniecības konkurētspēja

Plānotais publiskais finansējums
no LAP 2014-2020
32%

11

Jāsasniedz 2023.gadā

Plānotais aptvērums tiek sasniegts,
taču atbalsts konkurētspējai skar
tikai 8% no lauku saimniecību
kopskaita

LAP2014-2020 izvirzītā vajadzība:

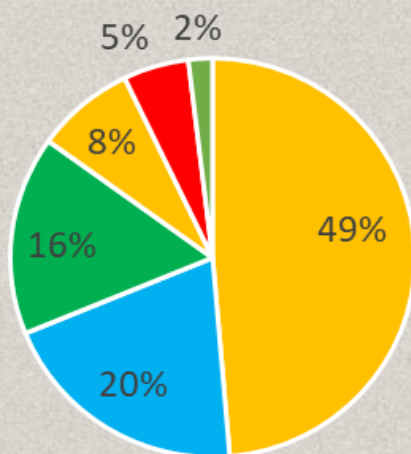
**Uzlabot visu lauksaimniecības uzņēmumu konkurētspēju un stiprināt saimniecību dzīvotspēju;
atvieglot paaudžu maiņu**

Atbalsta sadalījums lauksaimniecības nozarēs

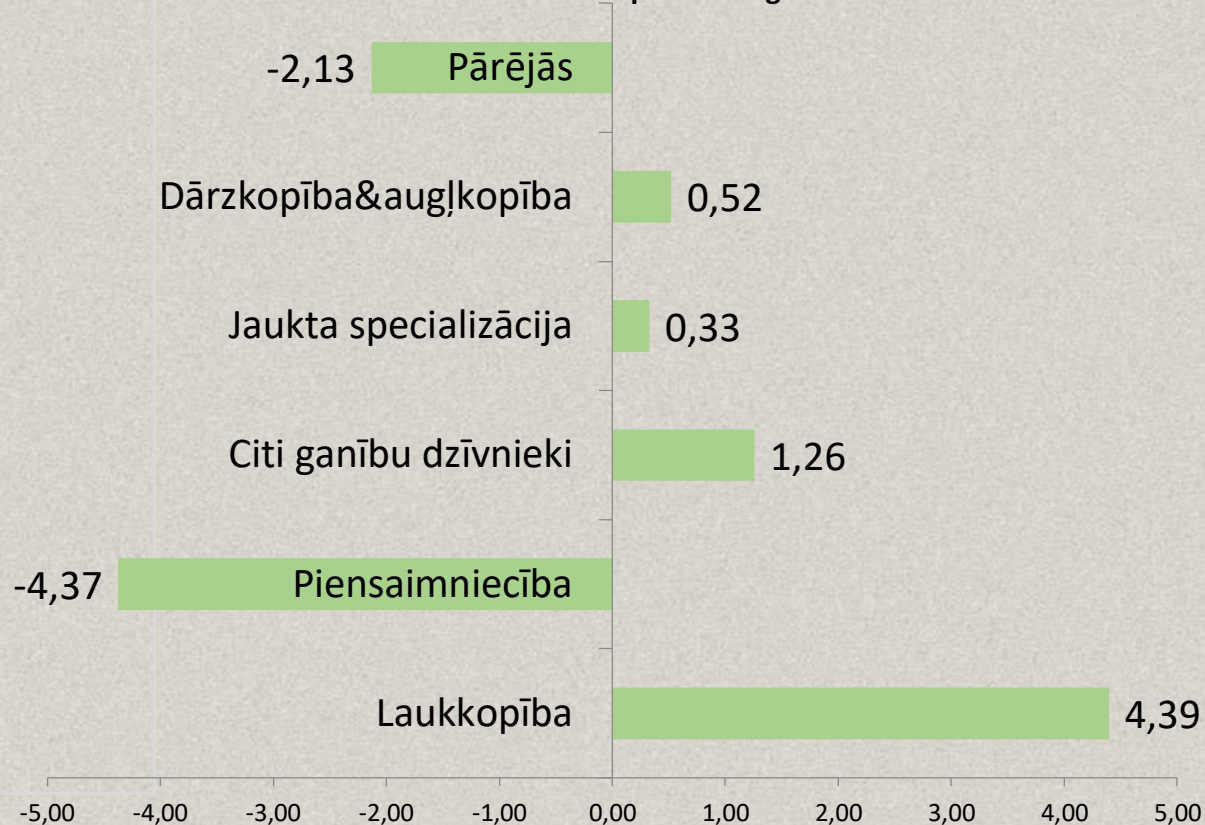
12

Publiskā finansējuma sadalījums projektos
lauksaimniecības nozarēs

■ Laukkopība ■ Piens
■ Citi ganību dzīvnieki ■ Jaukta specializācija
■ Dārzkopība+augļkopība ■ Pārējās

Izmaiņas saimniecību struktūrā
2016 pret 2013.g.

Atbalsts veicinājis ražošanas koncentrāciju dažās nozarēs

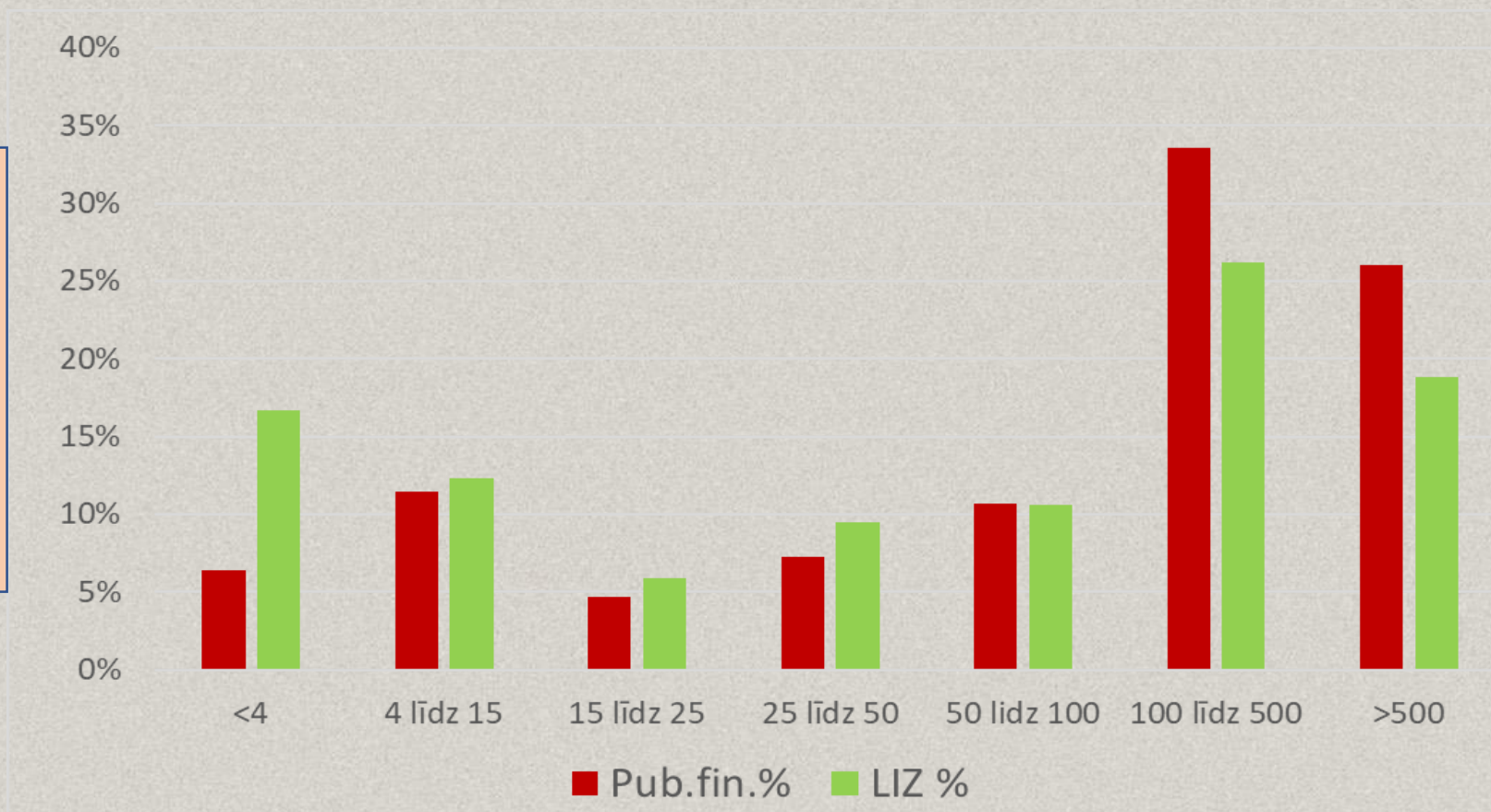

Konkurētspējas atbalsta sadalījums saimniecību grupās

LAP 2014-2020 **mērķis** - sekmēt **mazo un vidējo** saimniecību konkurētspēju.
Vairāk stiprinām lielo saimniecību konkurētspēju.

13

60% no publiskā
fin. konkurētspējas
atbalstam
izmantojušas
saimn. ar SI > 100
tūkst.
(LAP 2007-2013
~65%)

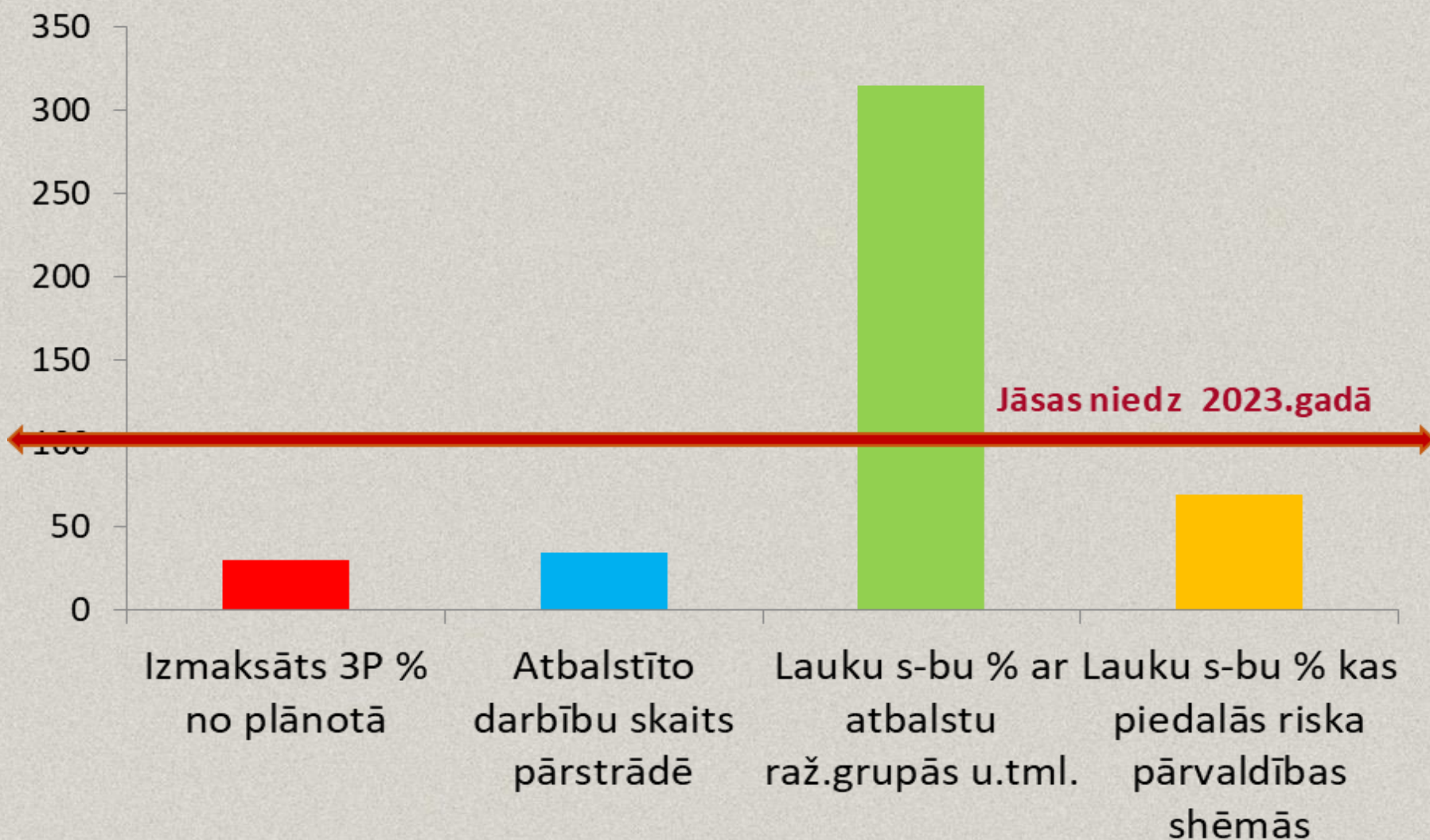
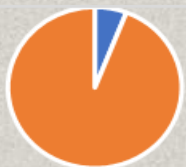
Publiskā finansējuma no modernizācijas un mazo saimniecību atbalsta un LIZ
sadalījums pa ekonomiskā lieluma grupām, % no kopsummas valstī, SI (tūkst.EUR)

3. Prioritāte: veicināt pārtikas ķēdes organizāciju, riska pārvaldību

Plānotais publiskais
finansējums no LAP 2014-2020
6%

14

Ekonomiskā izaugsme un konkurētspēja uzlabojas Dalība tirgū un risku vadība nepietiekama

15

REZULTĀTI atbalsta saņēmējiem:

Izlaides palielinājums
Bruto ienākumu kāpums
Nodarbinātības kāpums (neto)

167 M EUR (+31%/ +9%)
135 M EUR (+51%/ +20%)
+553 GDV (+4%/ -2,3%)

**Ekonomiskā
izaugsme – lauku
saimniecības**

Pārdošana pret izlaidi (t.sk. M06.3)
Lauksaimnieciskās izlaides kāpums (M04.2)
Izlaides kāpums pārstrādē (M04.2)
Darba ražīguma kāpums pārstrādē (M04.2)

-1.7% (+6.3%)
+28%
+17%
+9%

**Dalība tirgū;
pārtikas ķēdes
organizācija**

Saimniecību procents ar dalību riska vadības
shēmās (M05, M17)

4%

Risku vadība

IETEKME uz nozares kopējiem rādītājiem

Lauksaimniecības uzņēmējdarbības ienākumi
Lauksaimniecības faktoru ienākumi
Kopējā faktoru produktivitāte lauksaimniecībā
Apgrozījuma izmaiņas pret izmaksām
Saimniecību samaksātie nodokļi

+1.6%
+1%
+0.6%
+0.3%
+5%

**Lauksaimniecības
konkurētspēja**

Secinājumi un ieteikumi (P2 un P3)

16

Secinājumi

- ✓ Atbalsts nozīmīgi uzlabojis atbalstu saņēmušo lauku saimniecību ekonomisko stāvokli, samazinot arī darbaspēka aizplūšanu no lauksaimniecības.
- ✓ Lielākā daļa atbalsta modernizācijai attiecas uz laukkopības specializāciju, kas rada resursu koncentrācijas risku šajā specializācijā.
- ✓ Visi galvenie atbalstītie specializācijas virzieni ir lielā mērā saistīti ar primāro lauksaimniecības produktu eksportu, kas nav labvēlīgi no pievienotās vērtības radīšanas viedokļa.
- ✓ Atbalstu nesaņēmušo saimniecību vājie rezultāti rāda, ka atbalstu galvenokārt saņem ekonomiski spēcīgākās saimniecības, kuras spēj nodrošināt līdzfinansējumu. Daļa no lauksaimniecības sektora joprojām uzrāda zemus rezultātus.
- ✓ Salīdzinoši neliela daļa finansējuma tika virzīta jauno lauksaimnieku un mazo saimniecību darbībai plānu īstenošanai, tādēļ nenotiek būtiska šo saimniecību iekļaušanās tirgū. Paaudžu maiņas intensitāte ir nepietiekama.
- ✓ Atbalsts ir devis ieguldījumu lauksaimniecisko risku vadībā. Lauksaimniekiem nav bijusi vēlme veidot kopējo riska fondu, tādējādi joprojām nav novērsta nepieciešamība pēc ārkārtas valsts atbalsta risku iestāšanās gadījumā.

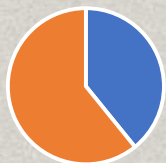
Ieteikumi

- ✓ Labākai mērķu sasniegšanai nepieciešams mērķētāks atbalsts attīstību veicinošiem pasākumiem:
 - jaunie lauksaimnieki
 - mazās un vidējās saimniecības
 - lauksaimnieciskā dažādošana
 - vērtības pievienošana lauksaimniecības produktiem
 - lauku ekonomiskie centri (labi apmaksātas darbavietas)
- ✓ Sekmēt jauno lauksaimnieku iesaistīšanos citos LAP pasākumos, kuri saistīti ar lauku saimniecību attīstību, nosakot nozīmīgākas priekšrocības.
- ✓ Popularizēt risku vadības ieguvumus; veicināt dialogu ar lauksaimniecības nozares organizācijām, pierādot ieguvumus no kopējo riska fondu izveidošanas ar ārvalstu piemēru izpēti
- ✓ Izpēte par iespējām sekmēt privātā līdzfinansējuma piesaisti tajās saimniecībās, kurām trūkst pašu resursu un ir grūtības to piesaistīt, bet ir attīstības potenciāls

(P4) Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas, kas saistītas ar lauksaimniecību un mežsaimniecību

17

Kopējie
rezultāta
rādītāji

Papildu
rezultāta
rādītāji

Rādītāji	MV	Vērtība
Procentuālais daudzums ar meža platībām, kurās piemēro bioloģiskajai daudzveidībai labvēlīgus apsaimniekošanas līgumus	4A	1.2%
Procentuālais daudzums lauksaimniecības zemes, kurā piemēro bioloģiskajai daudzveidībai un/vai ainavām labvēlīgus pārvaldības līgumus	4A	16,8%* 76%
Lauksaimniecības zemes īpatsvars, kurā piemēro uz ūdens kvalitātes uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus	4B	19,7%
Lauksaimniecības zemes īpatsvars, kurā piemēro uz augsnes apsaimniekošanas uzlabošanu un/vai augsnes erozijas novēršanu orientētus pārvaldības līgumus.	4C	19,7%
<i>Apsaimniekoto ilggadīgo zālāju platību īpatsvars Natura 2000 teritorijās</i>	4A	59,6%
<i>Apsaimniekotās LIZ platības ADSI teritorijās</i>	4A	87,4%
<i>Aramzemju un ilggadīgo stādījumu īpatsvars, kurās piemēro uz ūdens kvalitātes uzlabošanu orientētus pārvaldības līgumus ĪJT un riska ūdensobjektos</i>	4B	19%

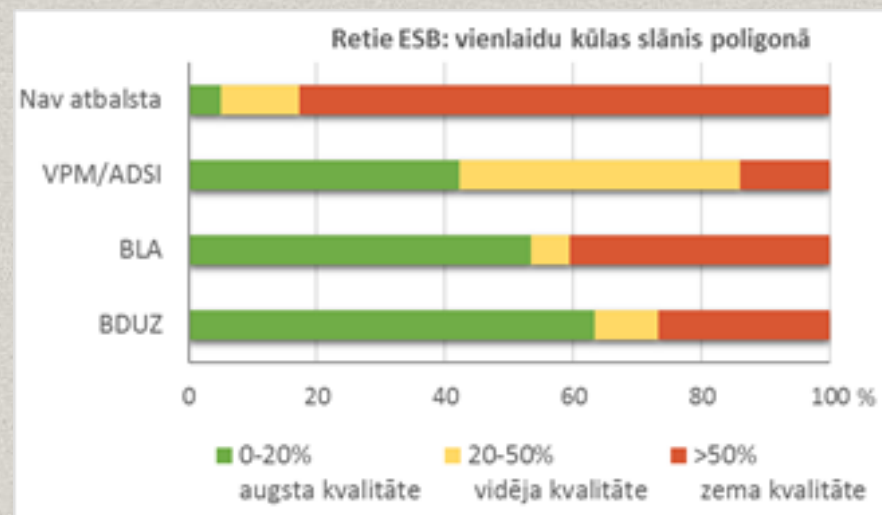
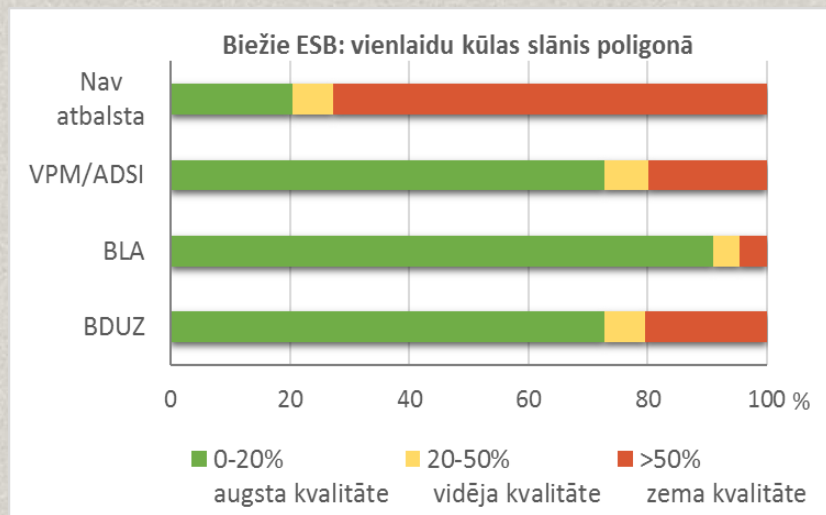

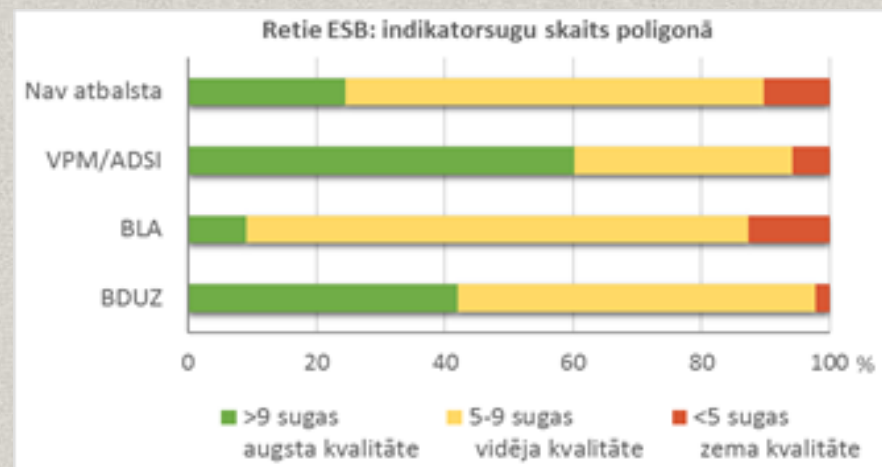
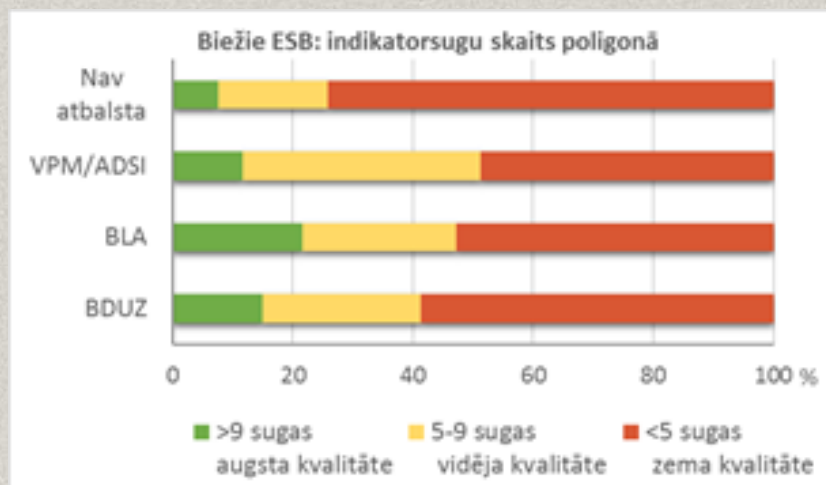
4. Prioritāte: Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas

Zālāju botāniskā kvalitāte

18

Zālāju platības sadalījums kvalitātes grupās pēc kūlas daudzuma

Zālāju platības sadalījums botāniskās kvalitātes grupās pēc indikatorsugu skaita

- Programma ir devusi pozitīvu uzlabojumu ES zālāju biotopu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā.

4. Prioritāte: Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas

19

*No lauksaimnieciskās darbības atkarīgo ES
zālāju biotopu aizsardzības stāvoklis Latvijā*

2019

ES zālāju biotopa nosaukums	ES zālāju biotopa kods	Aizsardzības stāvokļa vērtējuma parametri				
		Areāls Latvijā	Biotopa platība areālā	Struktūras un funkcijas	Nākotnes perspektīva	Kopējais aizsardzības stāvokļa novērtējums
Piejūras zālāji	1630	FV	U2-	U2-	U2-	U2-
Smiltāju zālāji	6120	FV	U2-	U2-	U2-	U2-
Sausi zālāji kaļķainās augsnes	6210	FV	U2-	U2-	U2-	U2-
Vilkakūlas (tukšaiņu) zālāji	6230	FV	U2-	U2-	U2-	U2-
Sugām bagātas ganības un ganības pļavas	6270	FV	U1-	U2-	U1-	U2-
Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnes	6410	FV	U2-	U2-	U2-	U2-
Palieņu zālāji	6450	FV	U1-	U2-	U2-	U2-
Mēreni mitras pļavas	6510	FV	U1-	U2-	U2-	U2-
Parkveida pļavas un ganības	6530	XX	U2-	U2-	U2-	U2-

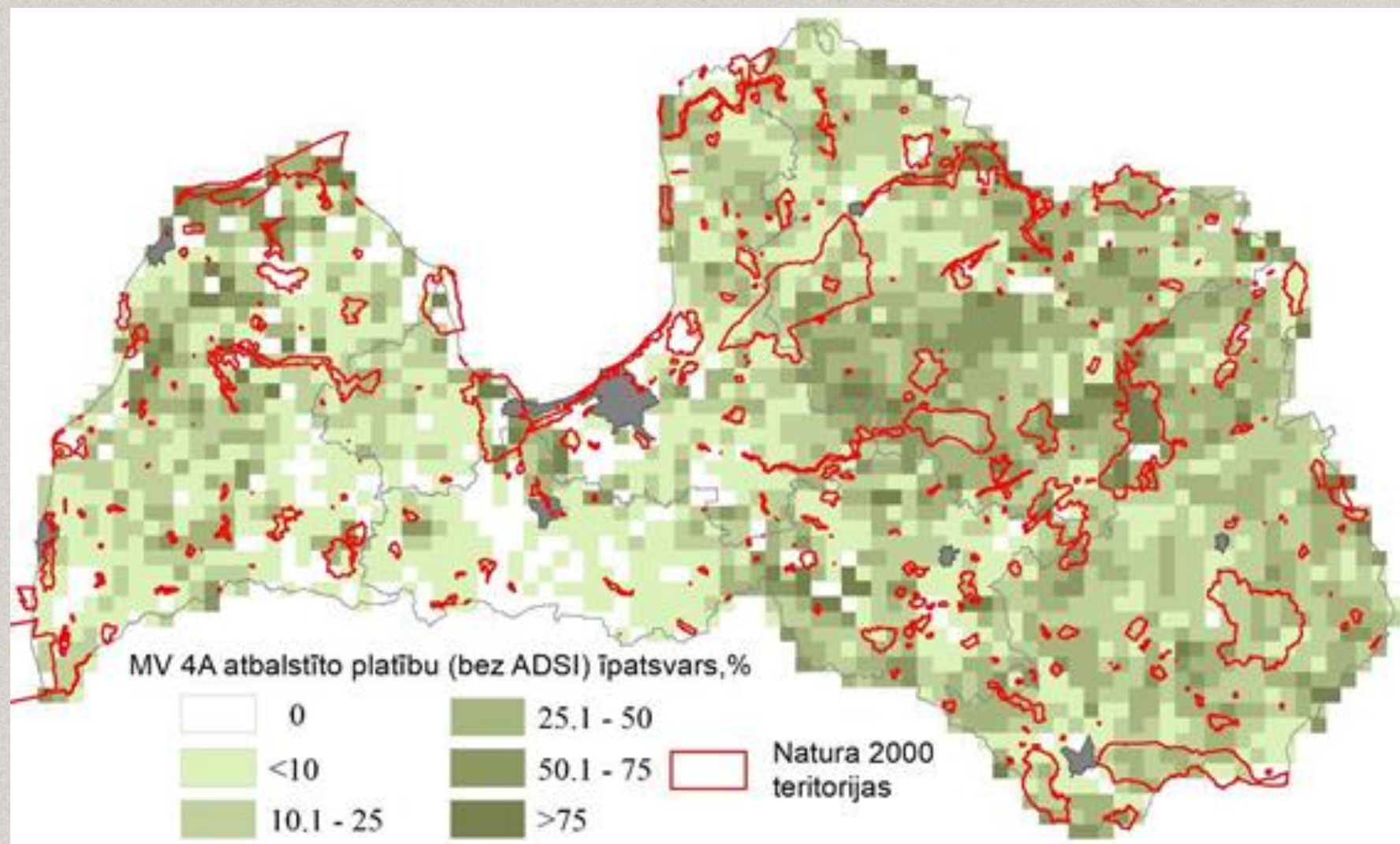
FV (zaļā krāsā) – labvēlīgs aizsardzības stāvoklis; U1- (oranžā krāsā) – vidējs aizsardzības stāvoklis ar tendenci pasliktināties; U2- (sarkanā krāsā) – neapmierinošs (slikts) aizsardzības stāvoklis ar tendenci pasliktināties; XX (pelēkā krāsā) – nav zināms

2013

- Kopējais BVZ stāvoklis Latvijā joprojām vērtējams kā slikts, tāpēc Programmas ieguldījums jāpastiprina.

Avots: DAP ziņojumi, 2013& 2019

ES zālāju biotopa nosaukums	ES zālāju biotopa kods	Aizsardzības stāvokļa izvērtējuma parametri				
		Areāls Latvijā	Biotopa platība areālā	Struktūras un funkcijas	Nākotnes perspektīva	Kopējais aizsardzības stāvokļa novērtējums
Piejūras zālāji	1630	FV	U2	U2	U2	U2
Smiltāju zālāji	6120	FV	U1	U2	U2	U2
Sausi zālāji kaļķainās augsnes	6210	FV	U1	U2	U2	U2
Vilkakūlas (tukšaiņu) zālāji	6230	FV	U1	U2-	U2	U2
Sugām bagātas ganības un ganības pļavas	6270	FV	U1	U2-	U2	U2
Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnes	6410	FV	U1	U2	U2	U2
Palieņu zālāji	6450	FV	U1	U2	U2	U2
Mēreni mitras pļavas	6510	FV	U1	U2	U1	U2
Parkveida pļavas un ganības	6530	FV	U1	U2	U2	U2

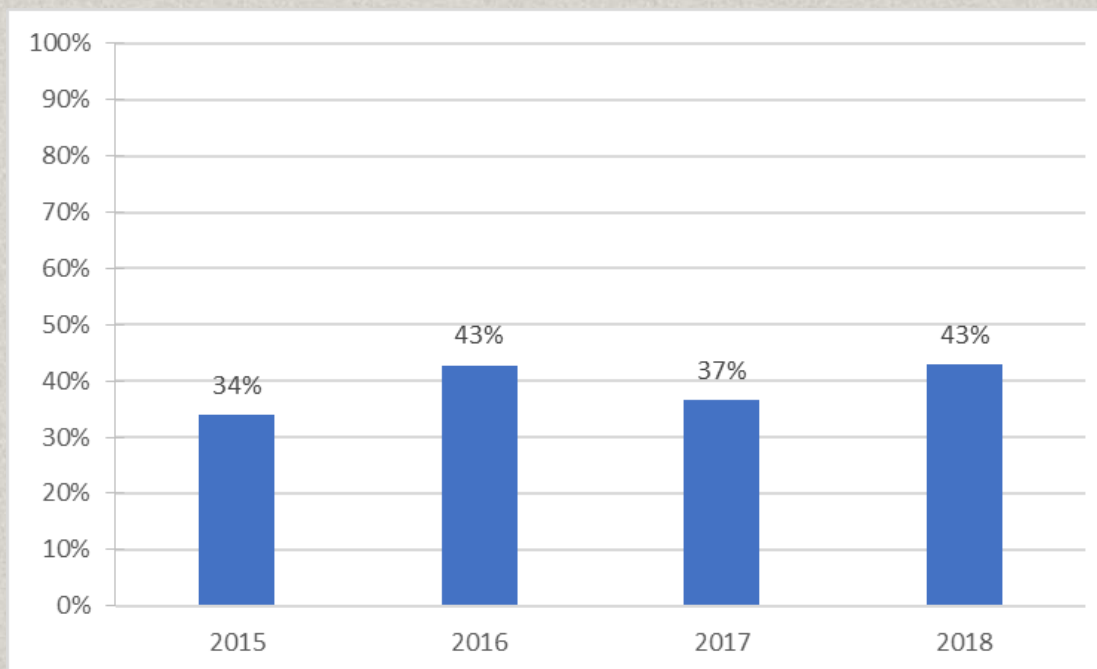
Programmas ieguldījums MV 4A galvenokārt saistāms ar atklātu ainavu uzturēšanu plašās LIZ teritorijās. Lai gan prioritātes mērķi kvantitatīvi ir sasniegti, uzlabojams Programmas kvalitatīvais ieguldījums vides prioritātē. Mērķtiecīgi pasākumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā ieviesti salīdzinoši nelielās platībās. Ieteicams turpmāk veidot mērķtiecīgāku intervenci bioloģiskās daudzveidības MV 4A kontekstā, t.sk., prioritāri Natura 2000 teritorijās.

4. Prioritāte: Atjaunot, saglabāt un uzlabot ekosistēmas

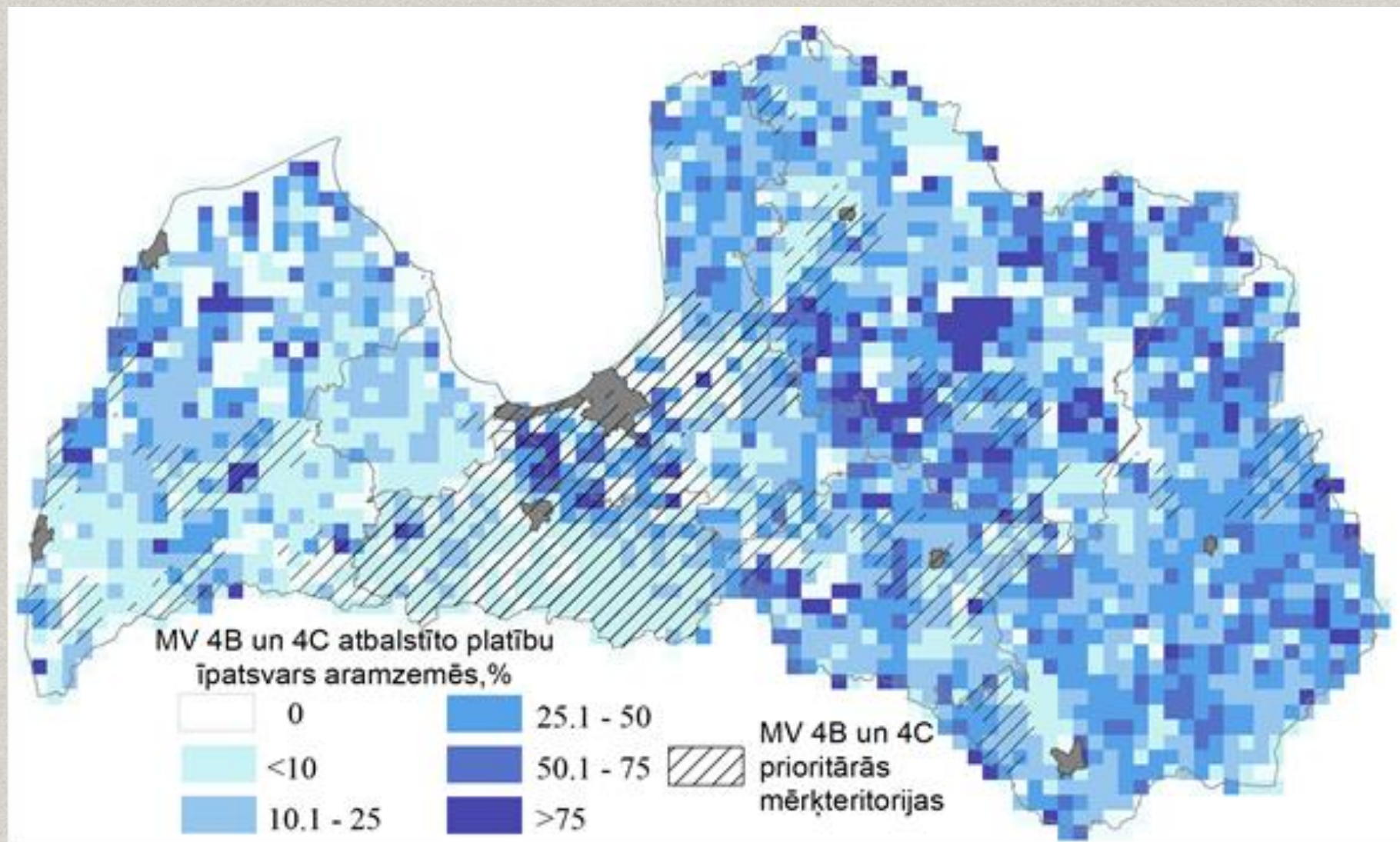
Augsnes kvalitātes rādītāji

21

*Platības ar zemu iekultivēšanas pakāpi 2015. – 2018.
gads, %, no pētītās LIZ, (VAAD, 2019)*

- Programmas periodā atsevišķu MV 4C pasākumu platībās konstatēta gan augsnes kvalitātes stāvokļa saglabāšanās vai uzlabošanās, gan pasliktināšanās, salīdzinot ar platībām, kurās šādi pasākumi nav ieviesti.
- LAP 2014-2020 pasākumu ieguldījums erozijas risku mazināšanā vērtējams kā neliels, jo tikai 1,8% no RLZP platībām atrodas teritorijās ar paaugstinātu erozijas risku.
- Īstenotie agrovīdes pasākumi attiecībā uz OV saturu augsnē un AIP nav bijuši pietiekami efektīvi. Būtu jāizvērtē iespēja ieviest mērķtiecīgākus pasākumus augsnes kvalitātes uzlabošanai.
- Kopumā lielais kaļķojamo augšņu īpatsvars un zema AIP liecina, ka nepieciešams ieviest efektīvākus agrovīdes pasākumus augsnes stāvokļa uzlabošanai.

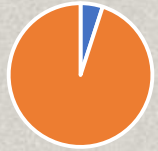
Ieteicams ieguldījumu MV 4B realizēt mērķtiecīgāk ĪJT un riska ūdensobjektos. Tā kā augsnes kvalitātes rādītāji Latvijā pasliktinās, tad nepieciešams ieviest efektīvākus agrovides pasākumus augsnes stāvokļa uzlabošanai.

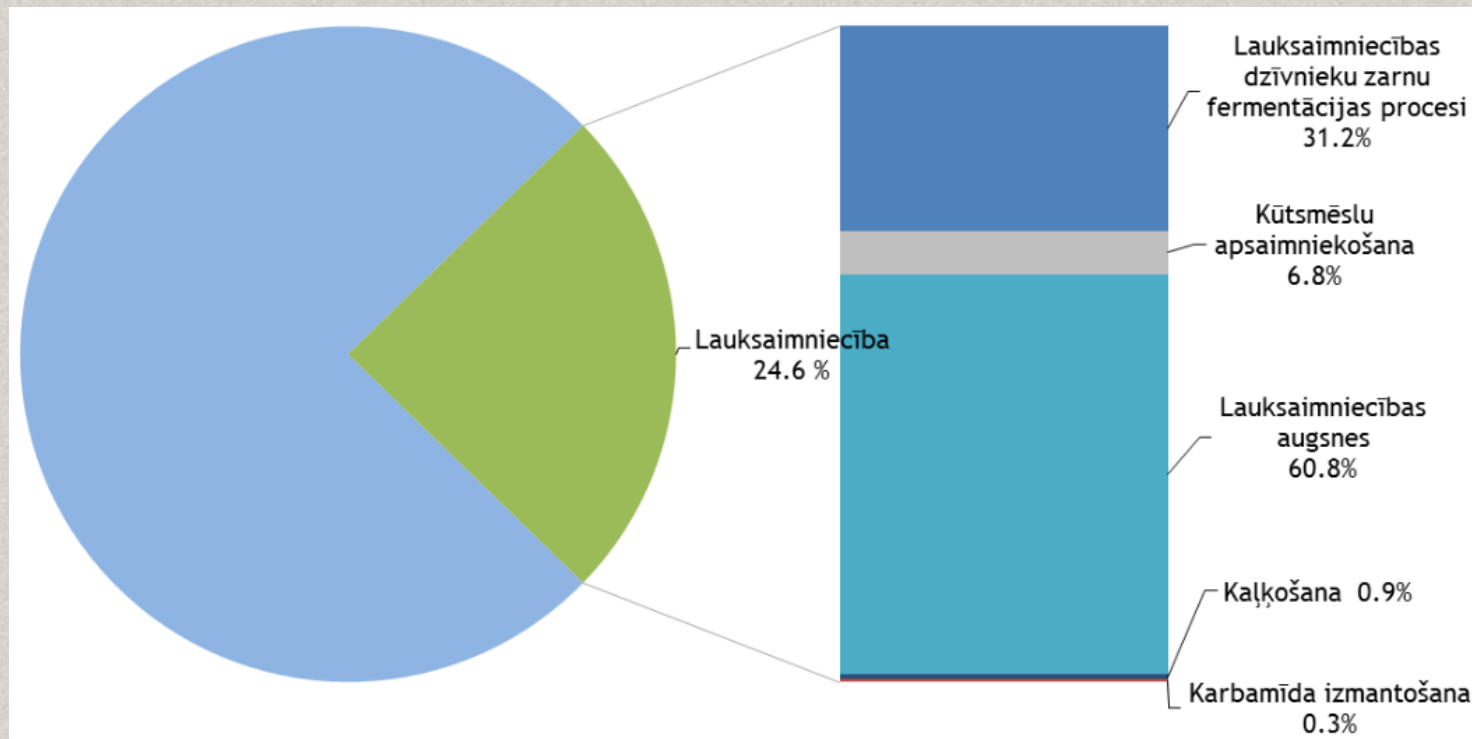
5. Prioritāte: Resursu efektīva izmantošana klimata pārmaiņu ietekmē

Plānotais publiskais finansējums
no LAP 2014-2020
6%

23

- Programma nelielā apjomā ir sekmējusi siltumnīcefekta gāzu un amonjaka emisijas samazināšanu lauksaimniecībā.
- SEG emisijas Programmas periodā kopumā lauksaimniecībā ir pieaugušas, taču ieguldījums klimata prioritātē ir mazinājis SEG emisijas un bez Programmas pasākumiem kopējais SEG emisiju pieauguma apjoms būtu lielāks.
- Ieteicams atbalstīt aktivitātes ar iespējami augstāku efektivitāti SEG emisiju samazināšanā atbilstoši Programmā minētajām vajadzībām tieši lauksaimniecības sektorā, kā arī pasākumus un aktivitātes ar augstāku izmaksu efektivitāti attiecībā uz SEG samazinājumu.

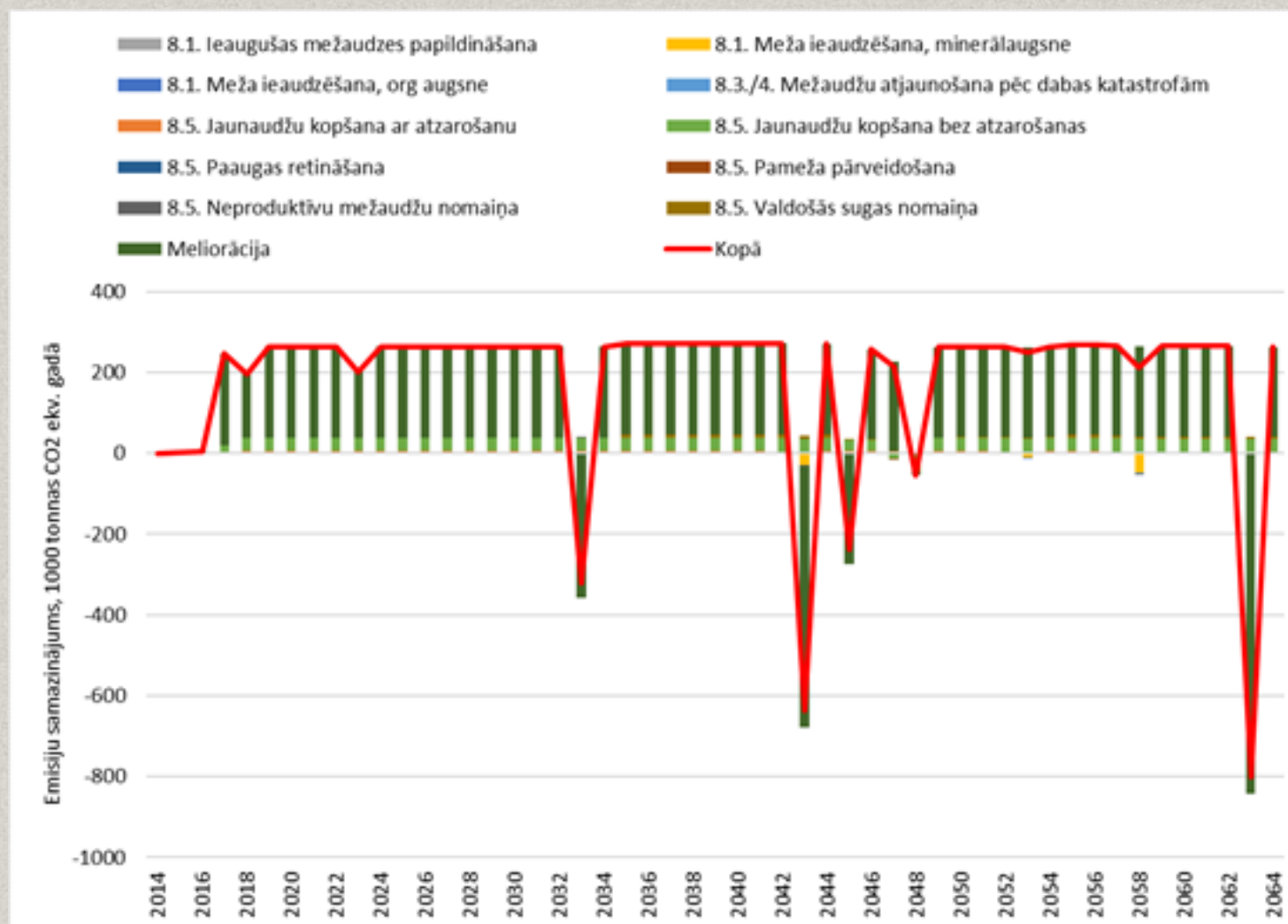

Avots: LVGMC, 2019

Pazemināt oglekļa dioksīda emisiju līmeni lauksaimniecības, pārtikas un mežsaimniecības sektorā

24

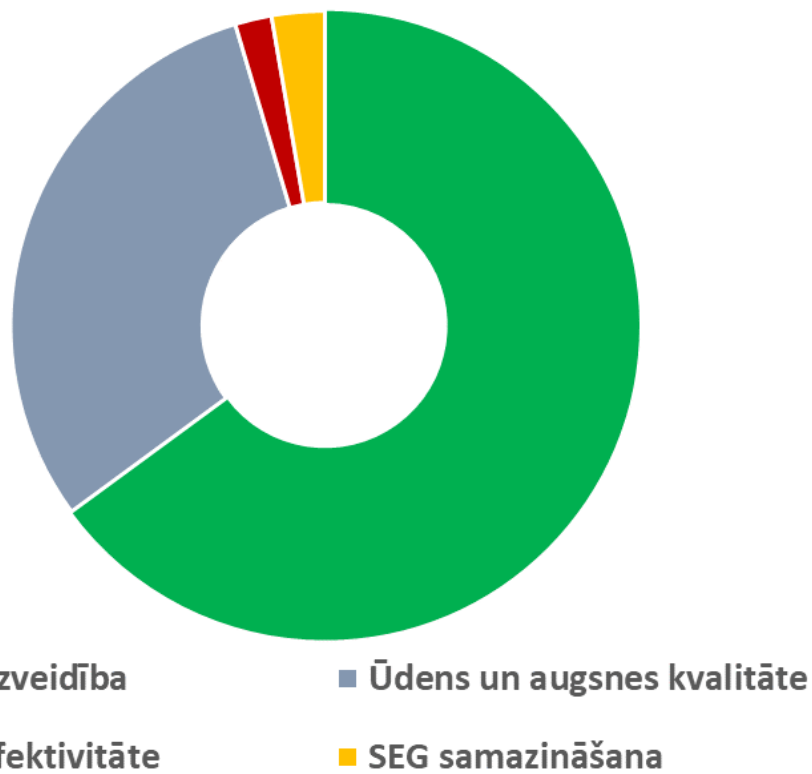

- LAP 2014– 2020 pasākumu ietekme uz ZIZIMM sektoru ir ~5% no kopējām SEG piesaistēm ZIZIMM sektorā.
- Ievērojamu īpatsvaru (13%) SEG emisiju samazināšanā sniedz jaunaudžu kopšana.

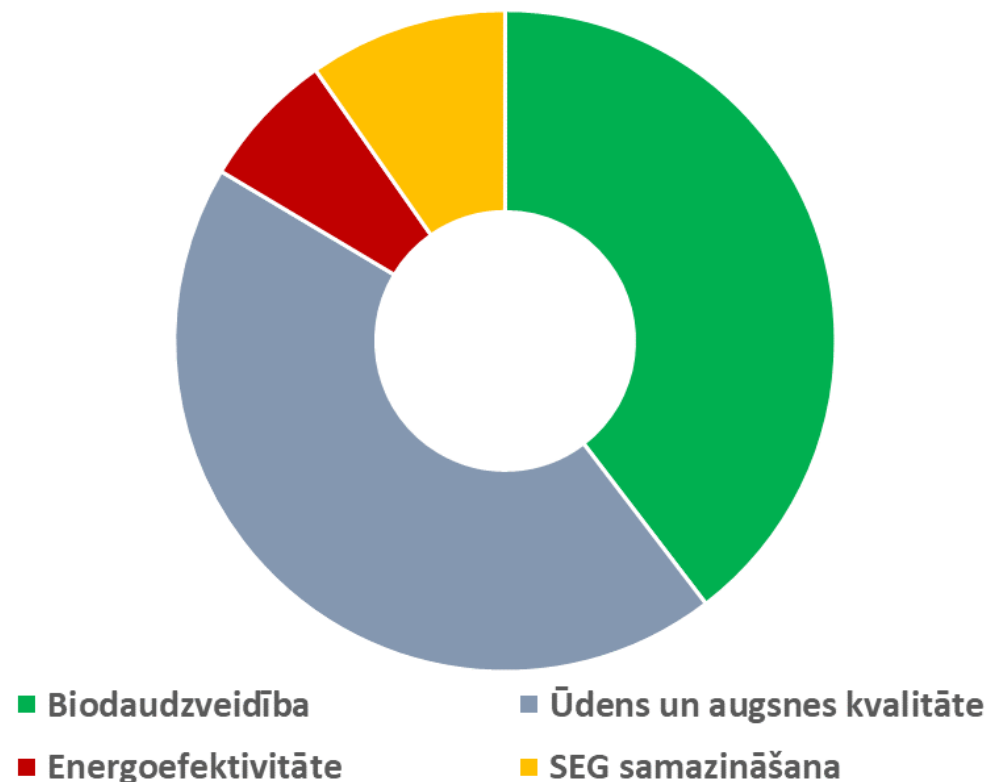

LAP 2014 - 2020 vides un klimata mērķa virzienu publiskais finansējums

25

Bez pasākuma M13 – Maksājumi
saimniecībām ar dabas ierobežojumiem

Ietekmes rādītāji

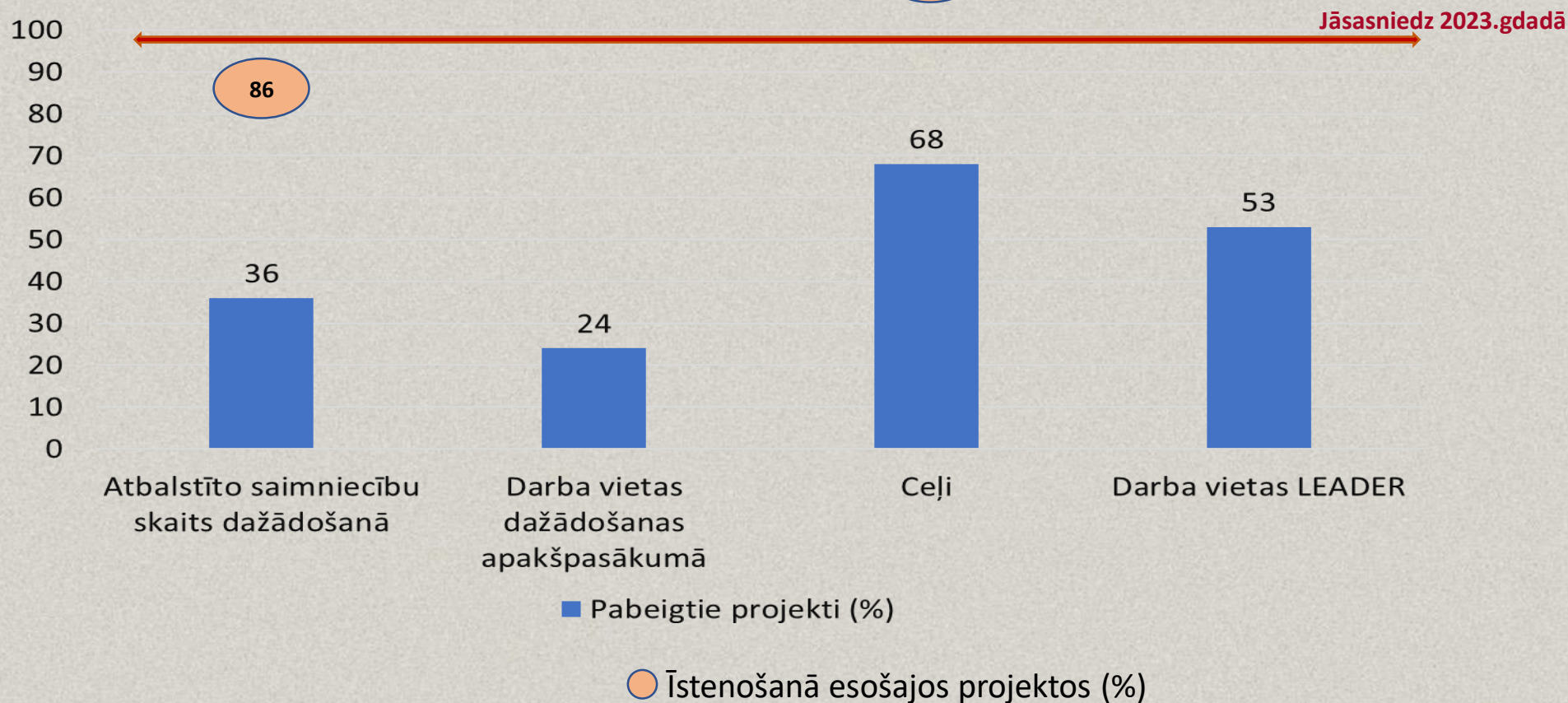
26

Rādītāji	P	
Emisijas no lauksaimniecības (I.07)	P5	<i>LAP 2014-2020 devis ieguldījumu emisiju neto samazinājumā, bet kopumā SEG emisijas no lauksaimniecības Latvijā pieaug.</i>
Lauku putnu indekss (I.08)	P4	Ilgtermiņa indekss stabils, īstermiņa tendence negatīva
Augstas dabas vērtības zemju apsaimniekošana (I.09)	P4	Apsaimniekoto BVZ īpatsvars palielinājies, ilggadīgo zālāju īpatsvars Natura 2000 teritorijās samazinājies
Zālāju biotopu stāvoklis	P4	LAP 2014-2020 ieguldījums pozitīvs, kopējā zālāju biotopu kvalitāte Latvijā slikta,
<i>Organisko vielu daudzums aramzemē (I.12)</i>	P4/P5	<i>LAP devums nebūtisks, augsnes kvalitāte Latvijā pasliktinās</i>
<i>Emisijas un to piesaiste no Programmas pasākumiem</i>	P5	<i>LAP 2014-2020 pozitīvs ieguldījums SEG samazināšanā</i>

6.Prioritāte: Lauku telpas attīstība

Sasniegtās mērķvērtības

Plānotais publiskais finansējums no LAP 2014-2020
14,5 %

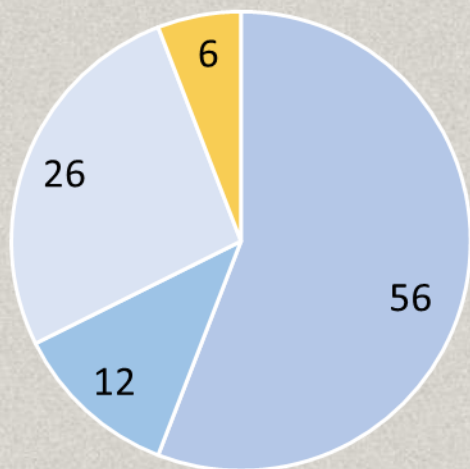

Radītās darba vietas (P6)

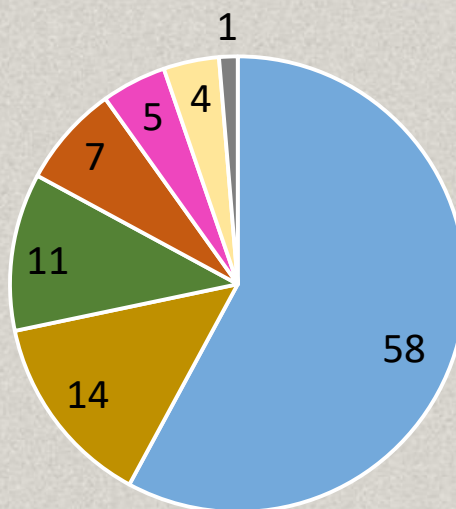
Kopumā ir atbalstīti projekti 51 uzņēmējdarbības nozarē. Ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstība veido 73% no projektu skaita, tūrisma aktivitāšu veicināšana 14%, ar lauksaimniecību nesaistītu saimniecisko darbību dažādošana 12%

28

Darba vietas(%)

Projektu skaits(%)

- Apstrādes rūpniecība (C)
- Lauksaimniecība, mežsaimniecība... (A)
- Izmitināšana un ēdināšana (I)
- Ieguves rūpniecība... (B)
- Tirdzniecība un remonts.. (G)
- Māksla izklaide, atpūta (R)
- Citi

■ Koksnes izstrādājumi... (C.16)

■ Metālizstrādājumi... (C.25)

■ Citi(C) Farmaceutiskās vielas un izstrādājumi.. (C.21), gumija un plastmasa... (C.22), Elektronika... (C.26), automobiļu ražošana.. (C.29), mēbeļu ražošana... (C.31)

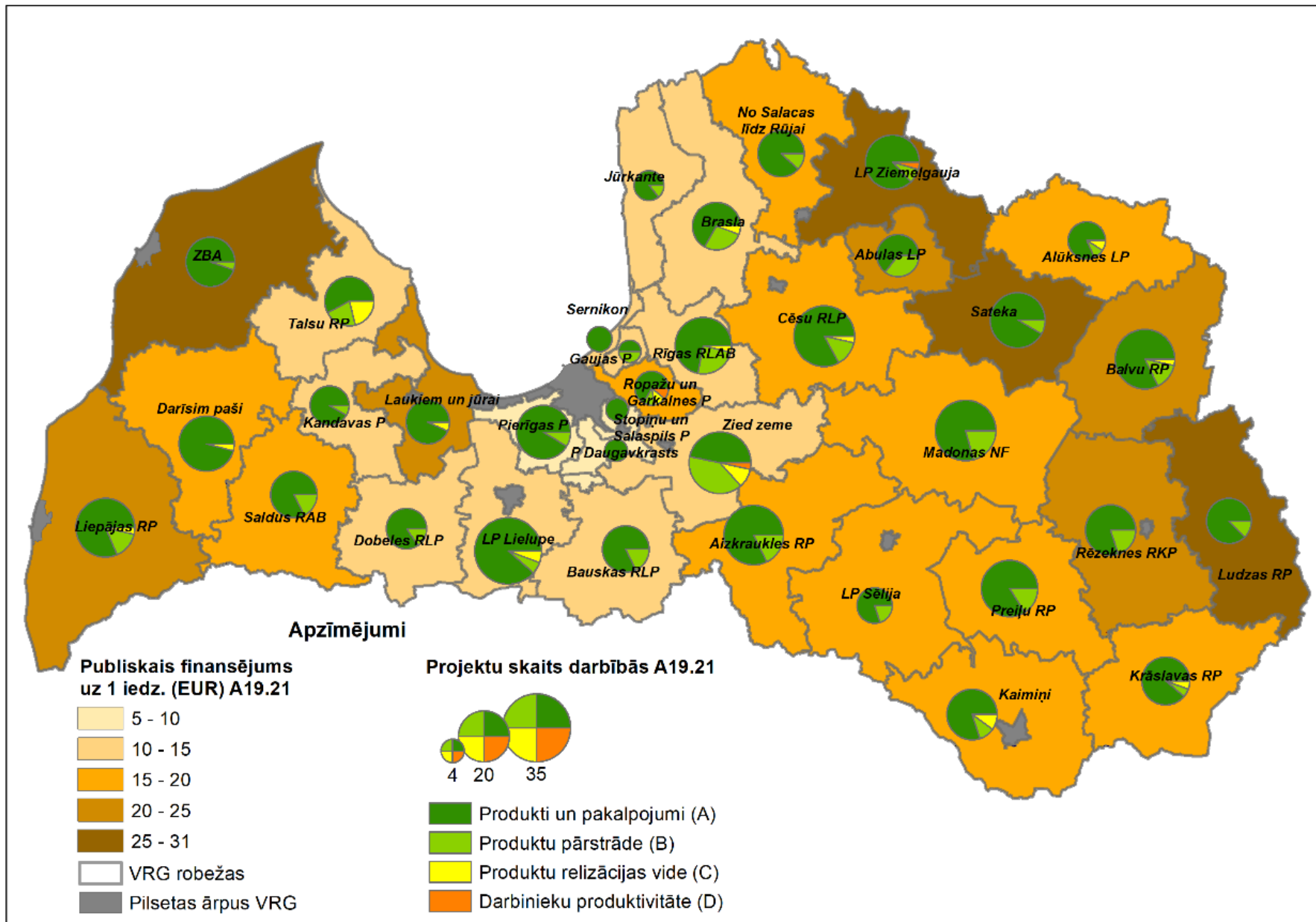
■ Citi - Izmitināšana (I.55), sports, izklaide. (R.93)

LEADER/SVVA stratēģiju ieviešana

Vietējās ekonomikas stiprināšanas aktivitātē dominē jaunu produktu un pakalpojumu radīšana

29

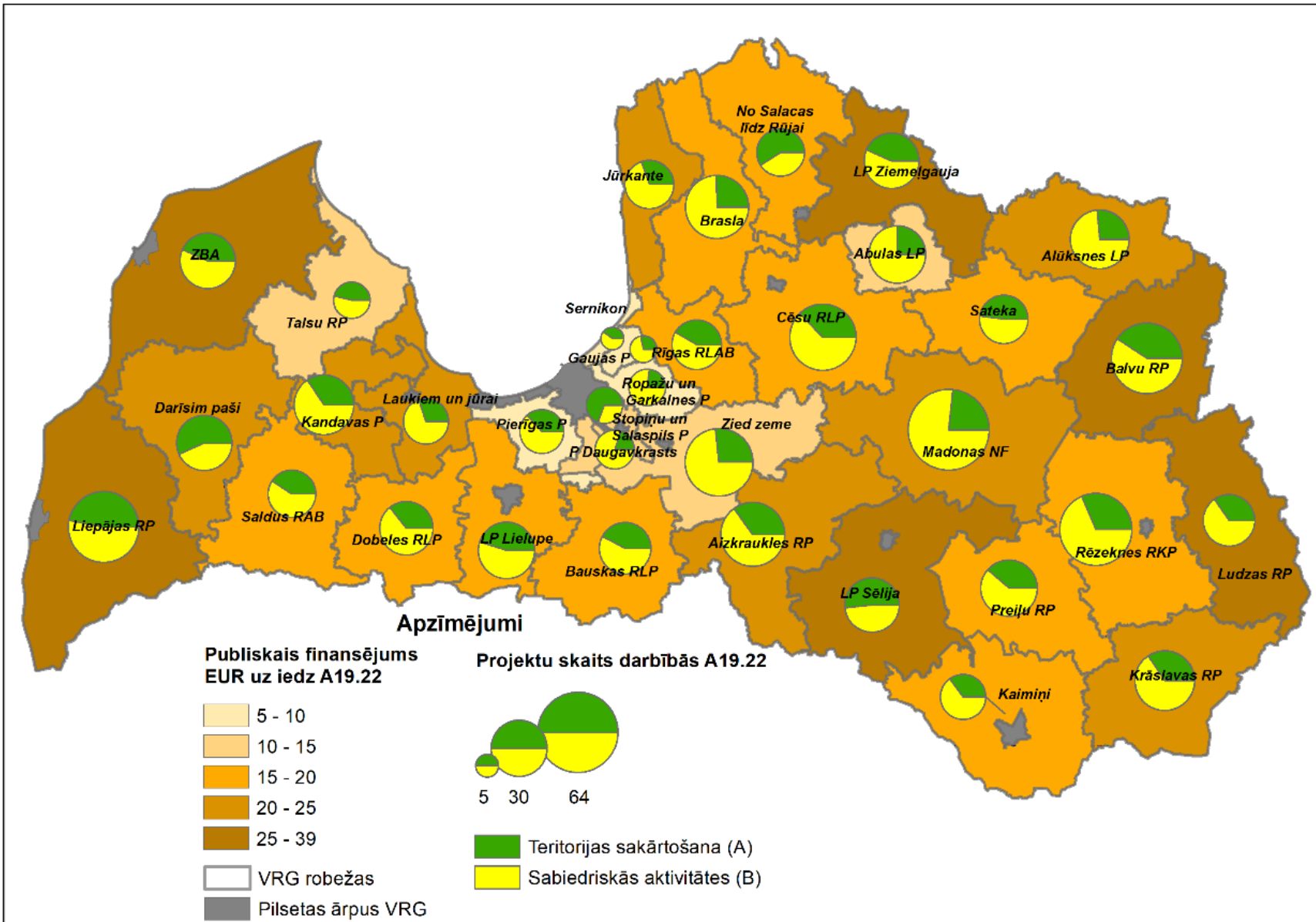

LEADER/SVVA stratēģiju ieviešana

Vieta potenciāla attīstības aktivitātē dominē atbalsts sabiedriskajām aktivitātēm

30

Secinājumi un ieteikumi (P6)

Secinājumi

Darba vietas tiek radītas jau esošajos uzņēmumos un lauku saimniecībās dažādās nozarēs. Visvairāk jauna saimnieciskā aktivitāte radīta kokapstrādē, tūrismā un metālapstrādē, kopumā 10 nozarēs.

Programma dod ieguldījumu lauku teritoriju apdzīvotības saglabāšanā, dzīves līmeņa paaugstināšanā un nodarbinātības palielināšanā,.

Vietējās attīstības stratēģijas (LEADER) (M19) ir vienīgais pasākums, kas veicina lauku iedzīvotāju sociālo aktivitāti, par ko liecina projektu iesniegumu skaits un tajā apredzētās darbības.

LEADER/SVVA pasākuma īstenošanā ir pieaugusi lejupejošās pieejas nozīme, samazinot vietējās iniciatīvas. Pastāv drauds šim procesam attīstīties tālāk jaunajā periodā palielinoties multifondu pieejai.

LEADER/SVVA maz uzmanības tiek pievērsts nabadzības mazināšanai un sociālās iekļaušanas jautājumiem.

VRG ir nepieciešami darbinieku kapacitātes veicināšanas pasākumi.

Programmas ieguldījumi (M7.2) ceļu sakārtošanā tiek veiksmīgi ieviesti.

Ieteikumi

Ievērojot nelauksaimnieciskās uzņēmējdarbības pieaugošo nozīmi lauku ekonomikā, turpmāk lauku attīstības atbalsta politikā vēlams paredzēt lielāku publiskā finansējuma apjomu ar lauksaimniecību nesaistītu darbību attīstībai.

Nepieciešams veicināt LEADER/SVVA augšupejošās pieejas attīstīšanu, vietējas iniciatīvas, zināšanu un inovāciju lomas pieaugumu, darbu ar vietējām kopienām.

Lai veicinātu nabadzības samazināšanu lauku teritorijās, vēlams rosināt sociālās uzņēmējdarbības projektu īstenošanu.

Rosināt mācības/pieredzes apmaiņas darbības VRG darbinieku kompetences celšanai nepieciešamajās tēmās, tajā skaitā, iesaistot VRG lēmēj institūciju.

Prioritāri atbalstīt administratīvi teritoriālās vienības ar sarūkošu iedzīvotāju skaitu, lai saglabātu apdzīvotību.

Veidot vienotu pieeju pašvaldības ceļu sakārtošanai. Multifondu pieeja varētu uzlabot ceļu infrastruktūru.

Izvērtēt esošās administratīvās prasības projektu pieteikumu sagatavošanai un apstiprināšanai, atskaišu iesniegšanai, lai aktivizētu laukos dzīvojošos un strādājošos.

Paldies par uzmanību!

arei@arei.lv

Elita.benga@arei.lv

peteris.lakovskis@arei.lv

Armands.veveris@arei.lv

Juris.hazners@arei.lv

Armands.puzulis@arei.lv

KLP pēc 2020. gada

no kvantitātes uz kvalitāti! (Mērķtiecīgākus LAP pasākumus)